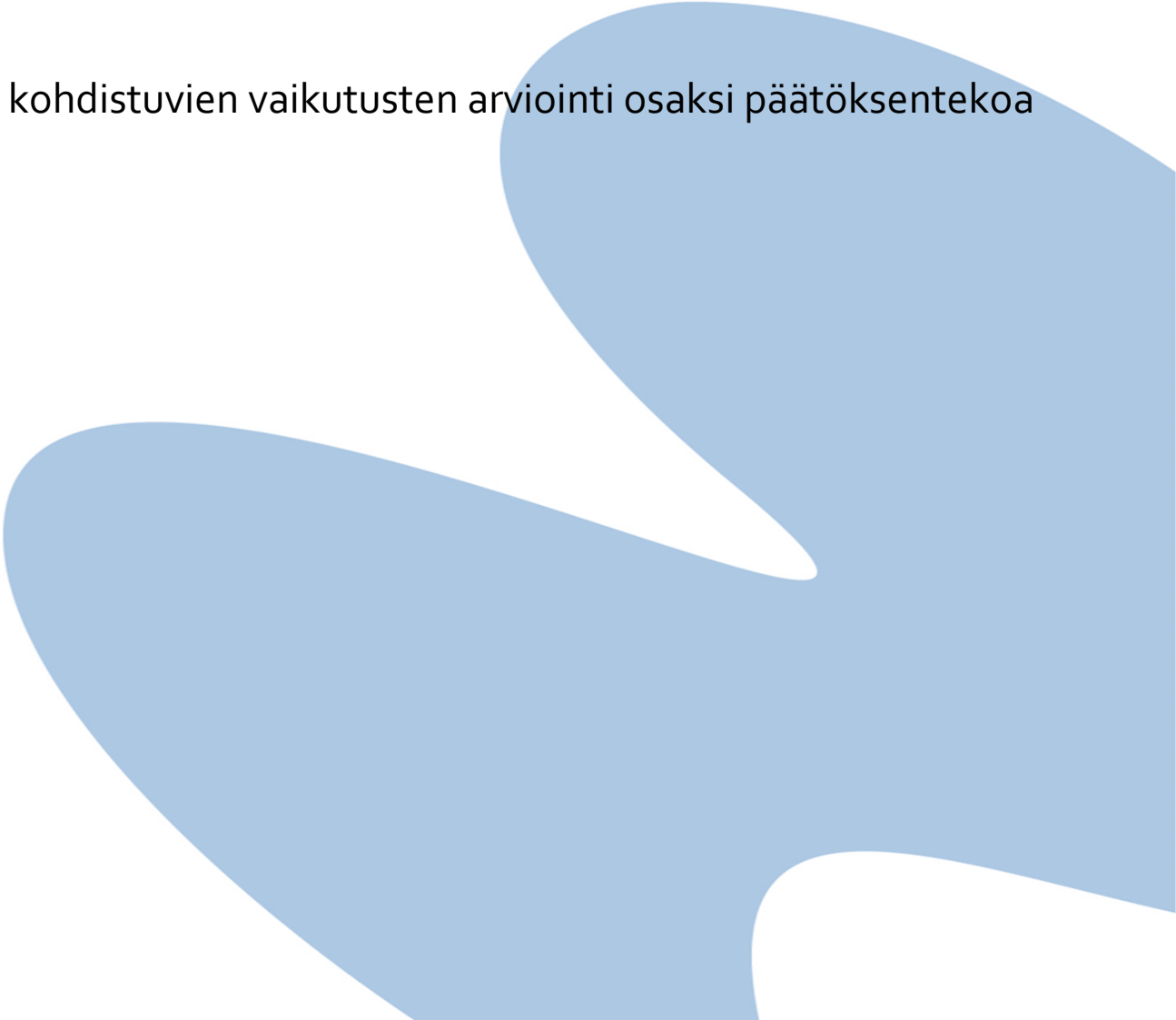


KUOPIO

Ohje lapsivaikutusten arvioinnin toteutukseen

Lapsiin kohdistuvien vaikutusten arviointi osaksi päätöksentekoa



Sisällys

Ohje lapsivaikutusten arvioinnin toteuttamiseen Kuopiossa	2
Lapsivaikutusten arvioinnista lyhyesti	2
Lapsivaikutusten arvioinnin toteuttaminen Kuopiossa	3
Lapsivaikutusten arvioinnin prosessi	3
Lapsivaikutusten arvioinnissa esitettäviä kysymyksiä	3
Lasten ja nuorten osallisuus.....	5
Osallisuuden prosessi	6
Lapsivaikutusten arvioinnin dokumentointi	7
Dokumentointiin kuvataan vähintään nämä kohdat.....	7
Lähteet ja lisätietoa:	8

Ohje lapsivaikutusten arvioinnin toteuttamiseen Kuopiossa

Tämä ohje on koottu lapsiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin tueksi Valtioneuvoston kanslian julkaisusta 2022:4: Lapsivaikutusten arvioinnilla parempia päätöksiä kunnassa (Iivonen & Pollari 2022) sekä UNICEFin lapsiystävällinenkunta.fi digiverkkopalvelusta.

Lapsivaikutusten arvioinnista lyhyesti

Lapsivaikutusten arviointi (LAVA) on lapsiin kohdistuvien vaikutusten ennakoimista ja seuranta. Lapsivaikutuksia arvioimalla voidaan selittää lapsen oikeuksien ja etujen toteutumista sekä lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä kokonaisuutena. Tarkoituksena on varmistaa, että lapsen etua harkitaan kaikessa toiminnassa ja päätöksenteossa. Lapsivaikutusten arviointi lisää myös päätöksenteon läpinäkyvyyttä ja moniarvoisuutta.

Lapsivaikutusten arviointi on työväline YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen edellyttämään lapsen edun arviointiin. YK:n lapsen oikeuksien sopimus on laaja-alainen ihmisoikeussopimus, joka on ollut Suomessa lakina voimassa vuodesta 1991 lähtien. Sopimuksella turvataan lasten (alle 18-vuotiaat) hyvinvointia ja kehitystä. Lapsen oikeuksien sopimus velvoittaa kaikkia julkisen vallan toimijoita. Lapsen oikeuksien sopimus sisältää neljä yleisperiaatetta, jotka ovat:

<p>Syrjimättömyys (2 artikla) Lapsen oikeudet tulee taata kaikille lapsille, eikä lasta saa syrjiä hänen tai hänen vanhempiensa perusteella. Syrjinnän kieltäminen edellyttää aktiivisia toimenpiteitä eriarvoisuuden vähentämiseksi.</p>	<p>Lapsen edun ensisijaisuus (3.1 artikla) Lapsen etu on otettava huomioon kaikissa lapsia koskevissa päätöksissä. Lapsen edun arviointi on tilannekohtaista. Päätöksenteossa lasten edut on arvioitava ja otettava huomioon ensisijaisena harkintakriteerinä: kuinka ratkaisu toteuttaa parhaiten lasten etuja.</p>
<p>Lapsen oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen (6 artikla) Oikeus kehittymiseen sisältää fyysisen, psyykkisen kuin sosiaalisen ulottuvuuden. Kyse on parhaiden mahdollisten olosuhteiden luomisesta nykyhetkeen ja tulevaisuuteen. Tässä keskeistä on myös lasten kasvu- ja kehitysvaiheiden tunnistaminen ja huomiointi.</p>	<p>Lapsen oikeus tulla kuulluksi ja hänen näkemystensä kunnioittaminen (12 artikla) Lapsen on vapaasti saatava ilmaista näkemyksensä ja ne on huomioitava iän ja kehitystason mukaisesti. Lapsia on kuultava yhdenvertaisesti ja niin, että myös haavoittuvassa asemassa ja syrjinnälle alttiiden lasten näkemykset huomioidaan.</p>

Lapsivaikutusten arvioinnin toteuttaminen Kuopiossa

Kuopiossa toteutetaan lapsivaikutusten arviointia **osana kaikkea päätöksentekoa**. Toteutettavan lapsivaikutusten arvioinnin laajuus riippuu päätettävästä asiasta. Laajempi lapsivaikutusten arviointi on tarpeen toteuttaa, muun muassa, mikäli päätöksellä oletetaan olevan laajoja tai ristiriitaisia vaikutuksia lapsiin, mutta myös tilanteessa, jossa päätös koskee pienempää joukkoa lapsia, mutta näiden lasten hyvinvoinnin kannalta merkityksellistä asiaa.

Lapsiin kohdistuvien vaikutusten arviointia on hyvä tarkastella neljästä eri näkökulmasta: 1) lasten näkemykset, 2) aikuisten näkemykset (vanhemmat, viranhaltijat, päättäjät), 3) lapsenoikeus näkemys ja 4) tutkimusnäyttöpohja.

Lapsivaikutusten arvioinnin prosessi

1. Lapsivaikutusten arviointi osana kaikkea päätöksentekoa.
2. Määritä arvioinnin laajuus ja tekijä/-t sekä menetelmät.
3. Kartoita asiasta jo olemassa oleva tieto.
4. Määrittele tarkasteltavat vaihtoehdot ja arviointikysymykset.
5. Kerää arvioinnissa tarvittava tieto myös lapsilta ja nuorilta.
6. Tunnista ja kirjaa eri vaikutukset ja niiden merkitys.
7. Tee kokonaisarvio vaikutuksista, laadi johtopäätökset ja suositukset.
8. Raportoi arvioinnin toteutus ja tulokset.
9. Päätöksenteon jälkeen tiedota päätöksestä.
10. Seuraa toimeenpanoa ja arvioi toteutuneet vaikutukset.

Lapsivaikutusten arvioinnissa esitettäviä kysymyksiä

Arvioitava kohde määrittää luonnollisesti arvioinnissa esitettäviä kysymyksiä. Iivosen ja Pollarin (2022) mukaan muutamia peruskysymyksiä kuitenkin voi esittää kaikissa lapsivaikutusten arvioinneissa, kuten:

- Mitä ovat vaikutukset lasten ja nuorten hyvinvointiin ja oikeuksien toteutumiseen lyhyellä ja pitkällä aikavälillä?
 - Minkälaisia vaikutukset ovat eri lapsi- ja nuorisoryhmiin?
 - Miten erityisesti heikommassa asemassa olevien lasten ja nuorten asemaa voitaisiin parantaa?
 - Miten lapsia ja nuoria kuullaan ja mitkä ovat heidän näkemyksensä asiassa?
 - Miten myönteisiä vaikutuksia voitaisiin vahvistaa ja kielteisiä vaikutuksia poistaa tai ainakin lieventää?
-

Kuopion kaupunki

Julkinen

UNICEFin mukaan: ”lapsen etua arvioitaessa päämääränä on taata lapsen kaikkien oikeuksien täysimääräinen toteutuminen. Kun viranhaltija, työntekijä tai päättäjä arvioi ja punnitsee yksittäisen lapsen tai lasten etua ryhmänä, on ainakin alla olevat lapsen edun kannalta olennaiset tekijät huomioitava, jotta kaikki lapsen oikeuksien sopimuksen mukaiset lapsen oikeudet tulevat tarkastelluiksi.”

Seuraavat UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -verkkosivulta poimitut kysymykset auttavat lapsen edun arvioinnissa.

Lapsen näkemykset (LOS 12 art., 13 art., 42 art.): Mitä mieltä ovat lapset, joita muutos koskee? Ovatko he saaneet riittävästi ja ymmärrettävästi tietoa asiasta? Miten lasten näkemykset huomioidaan?

Lapsen hyvinvointi ja arki (LOS 26 art., 27 art., 31 art.): Miten päätös vaikuttaa lapsen/lasten tasapainoiseen kasvuun ja kehitykseen? Miten päätös vaikuttaa lapsen oikeuteen leikkiin, vapaa-aikaan, harrastuksiin, liikuntaan ja lepoon? Miten päätöksessä huomioidaan vaikutukset lapsen riittävään elintäsoon ja toimeentuloon?

Identiteetti ja tausta (LOS 2 art., 8 art., 14 art., 30 art.): Miten lasten moninaisuus ja erilaiset lapsiryhmät sekä heidän ominaisuutensa ja tarpeensa huomioidaan? Ota huomioon ainakin lasten sukupuoli, seksuaalinen suuntautuminen, kansallinen alkuperä, kieli, uskonto ja persoonallisuus. Vaikuttaako valmisteilla oleva asia eri alueilla asuviin lapsiin eri tavoin? Miten lasten yhdenvertaisuus ja syrjimättömyys turvataan?

Haavoittuva asema (LOS 22 art., 23 art., 30 art.): Miten päätöksessä otetaan huomioon lapsen/lasten haavoittuva asema? Miten päätös vaikuttaa erityisen haavoittuvassa asemassa oleviin, kuten köyhien perheiden lapsiin, vammaisiin, vähemmistöihin tai kodin ulkopuolelle sijoitettuihin lapsiin?

Perhesuhteiden ja muiden ihmissuhteiden vaaliminen (LOS 9 art., 10 art., 15 art.): Miten päätös vaikuttaa lapsen/lasten läheisiin ja jatkuviin ihmissuhteisiin ja niiden turvaamiseen? Voiko esitys aiheuttaa lasten ja nuorten syrjäytymistä? Miten tämä ehkäistään?

Terveys (LOS 24 art.): Miten päätös vaikuttaa lapsen fyysiseen ja psyykkiseen terveyteen tai mahdollisuuteen saada terveydenhoitoa? Vähentääkö vai lisääkö päätös lasten sairastumis-, onnettomuus- tai tapaturmariskejä? Vaikuttaako päätös lasten terveyteen ja turvallisuuteen esimerkiksi ilmastomuutoksesta mahdollisesti aiheutuvien sään ääri-ilmiöiden ja tautien leviämisen yhteydessä?

Huolenpito, suojaaminen ja turvallisuus (LOS 6 art., 16 art., 19 art., 33 art., 34 art., 36 art., 37 art.): Millaisia vaikutuksia päätöksellä on lasten fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen turvallisuuteen? Miten päätös vaikuttaa lapsen kasvuympäristöön perheessä, kaverisuhteissa ja elinympäristössä? Millaisia riskejä ja haittoja sekä muita seurauksia muutoksesta, esimerkiksi ilmastomuutokseen liittyen, voi tulevaisuudessa aiheutua lapsen turvallisuudelle? Miten niitä ehkäistään? Miten päätös vaikuttaa lapsen yksityisyyden suojaan?

Koulutus ja varhaiskasvatus (LOS 28 art., 29 art.): Miten päätös vaikuttaa lapsen/lasten yhdenvertaiseen oikeuteen saada laadukasta opetusta tai varhaiskasvatusta? (UNICEF, lapsiystävällinenkunta.fi)

Lasten ja nuorten osallisuus

Osallisuus on lakisääteinen velvoite (LOS 12 art.), josta on huolehdittava. Lisäksi osallisuuden toteutumisesta koituu helposti havaittavaa hyötyä kaikille. Lasten ja nuorten osallisuus/kuuleminen voi olla jo valmiiksi kerätyn tiedon hyödyntämistä (esimerkiksi kouluterveyskysely) ja/tai heiltä itseltään eri menetelmin kerättyä tietoa.

Lasten ja nuorten kuulemiselle on hyvä olla pysyvät rakenteet ja tehdä yhteistyötä. Oleellisia yhteistyötahoja ovat lasten ja nuorten vaikuttajaryhmät; lastenparlamentti ja nuorisovaltuusto. Yhteistyötä kannattaa tehdä eri palvelualojen, ammattilaisten, päiväkotien, koulujen, oppilaitosten ja nuorisotoimen kanssa sekä hyödyntää myös kansalaisjärjestöjen osaamista ja verkostoja. (Iivonen & Pollari 2022)

Kuulemisissa on tärkeä huomioida, että erilaisissa tilanteissa olevien, erilaisista taustoista tulevien ja eri tavoin kommunikoivien lasten ja nuorten näkemykset huomioidaan. Kuulemisissa tulee noudattaa kuulemisen eettisiä periaatteita ja toimintatapoja. (Iivonen & Pollari 2022)

Iivonen ja Pollari (2022) muistuttaa, että lasten ja nuorten näkemyksiin on suhtauduttava kunnioitavasti ja ne on otettava vakavasti. On vältettävä näennäistä kuulemistä, joka rajoittaa lasten ja nuorten mahdollisuuksia ilmaista näkemyksiään tai joissa lapsia ja nuoria kuullaan mutta heidän näkemyksiään ei oteta aidosti huomioon.

<u>Näennäisosallisuutta</u>	<u>Merkityksellistä osallisuutta</u>
<p>Manipulaatio. Lapset otetaan mukaan johonkin ilman että he ymmärtävät, mistä on kyse. Heille ei ole annettu tarpeeksi tietoa, eivätkä aikuiset tosiasiallisesti ole kiinnostuneita heidän näkemyksistään.</p> <p>Lapset koristeena. Lapset ovat mukana prosessissa, mutta ilman todellista roolia tai vaikuttamisen mahdollisuutta. He tietävät, mistä on kyse, mutta heidän tehtävänsä on olla läsnä vain, jotta aikuisilla olisi hyvä mieli.</p> <p>Lapset osallistuvat, mutta vain näennäisesti Lapset näyttävät osallisilta, vaikka eivät tosiasiallisesti ole. Esimerkki tällaisesta on lasten kutsuminen paneelikeskusteluun, johon valmistautumisessa heitä ei ole tuettu eikä heille juuri anneta puheaikaa. Heidän on sopeuduttava aikuisten toimintatapoihin, vaikka näin toimittaessa he eivät tosiasiallisesti tule kuuluviksi.</p>	<p>Lapsia informoidaan Lapsilta kysytään neuvoa Aikuiset tekevät päätökset vasta lapsia kuultuaan Lapset ovat aloitteellisia ja johtavat toimintaa Lapset tekevät päätökset aikuisten tuella</p> <p>(lähde: UNICEF, lapsiystavallinen kunta.fi)</p>

Osallisuuden prosessi

Varmistetaan ennakkoon:

- että kuulemistilanteen aikuisilla on tietoja ja taitoja lasten ja nuorten kuulemiseen ja että heillä on mahdollisuus saada tukea tilanteisiin (yhteistyö eri toimijoiden kera).
- että asiat, joista lapsia ja nuoria kuullaan, ovat merkityksellisiä heidän elämässään.
- että kuulemismenettely on avoin ja informatiivinen. Siitä annetaan tietoa lapsille ja nuorille sopivalla tavalla.
- että kuulemisessa jokaisella on mahdollisuus osallistua yhdenvertaisella tavalla.
- että kuuleminen on mahdollista toteuttaa siten, että lasten ja nuorten yksityisyyden suoja, luottamuksellisuus ja turvallinen ilmapiiri säilyvät.
- että kuulemisen ympäristöt ja työskentelytavat ovat lasten ja nuorten valmiuksia vastaavia.

Kuulemistilanteessa:

- kerrotaan lapsille ja nuorille kuka on kutsunut heidät mukaan ja miksi.
- varmistetaan, että lapset ymmärtävät, mistä itse asiassa on kyse.
- selvitetään heille heidän tehtävänsä ja mitä heiltä odotetaan ja sitoudutaan siihen, että heitä todella kuunnellaan.
- varmistetaan vielä tehtävänannon jälkeen ketkä haluavat osallistua, ja otetaan mukaan kaikki vapaaehtoiset. Ketään ei pakoteta eikä maanitella mukaan.
- tuetaan lasten ja nuorten valmiuksia osallistua kuulemiseen.
- kuuleminen on vapaaehtoista, joten lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus keskeyttää osallistuminen.
- kuulemisen jälkeen muistetaan tiedottaa prosessin etenemisestä ja näkemysten huomioimisesta kaikille mukana olleille.

Kuulemisen jälkeen:

- muistetaan antaa lapsille ja nuorille palautetta siitä, miten heidän näkemyksensä on otettu huomioon ja miten heidän mielipiteensä ovat vaikuttaneet ratkaisuun.
-

Kuopion kaupunki

Julkinen

Lapsivaikutusten arvioinnin dokumentointi

Päätöksen arvioidut lapsiin kohdistuvat vaikutukset dokumentoidaan osaksi päätettävää asiaa käytössä olevan päätösten vaikutusten ennakoarviointi lomakkeen avulla. Lomakkeen löydät D10-ohjelmasta.

Vaikutusten arviointi tehdään toimituspäätöksiin, mutta lomaketta voi hyödyntää myös viranhaltijapäätöksissä. Arviointilomake on ladattavissa uuden Dynasty 10 Office -laajennuksen fraaseista. Fraasin nimi on ” Vaikutusten ennakoarviointi Kuopion päätöksenteossa”. Toissijaisesti arvioinnin voi suorittaa Vaikutusten ennakoarviointilomakkeella, joka lisätään Dynastiyn kokousasian liitteeksi.

Mikäli päätettävään asiaan liittyen on toteutettu laajempi lapsivaikutusten arviointi, on tässä yhteydessä tehtävä dokumentointi vapaamuotoinen sisältäen kuitenkin alla esitetyt kohdat.

Dokumentointiin kuvataan vähintään nämä kohdat

- Arvioinnin toteuttaneen työryhmän kokoonpano
 - Päätettävän asian lyhyt kuvaus
 - Mahdollisten päätösvaihtoehtojen kuvaus
 - Kuvaus tiedon hankinnasta ja käytöstä
 - Arvioinnista saadut tulokset ja tiedot aiheesta (sisältää vähintään kuvauksen lapsen oikeuksien sopimuksen neljän yleisperiaatteen toteutumisesta).
 - Johtopäätökset ja ratkaisuehdotukset perusteluineen
-

Lähteet ja lisätietoa:

- eOppiva ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Ennakkoarviointi – Tunnista työsi vaikutukset ihmisten hyvinvointiin. Saatavilla osoitteessa: <https://www.eoppiva.fi/koulutukset/ennakkoarviointi-tunnista-tyosi-vaikutukset-ihmisten-hyvinvointiin/>
 - Lapsiin kohdistuvien vaikutusten arviointi Tarkastelussa lapsivaikutusten arviointi kuntapäätöksissä ja esimerkkejä lapsivaikutusten arvioinneista. Saatavilla osoitteessa: [LAVA selvitys valmis .pdf \(julkari.fi\)](#)
 - Lapsikeskeinen palvelumuotoilu. Saatavilla osoitteessa: [Lapsikeskeinen palvelumuotoilu • Pelastakaa Lapset ry](#)
 - Lasten osallistumisen etiikka – Lapset ja nuoret palveluiden kehittäjinä. Saatavilla osoitteesta: [Lasten osallistumisen etiikka1.pdf \(Iskl.fi\)](#)
 - LAVA Lapsivaikutusten arviointi prosessikuvaus. STM, OKM, THL. Saatavilla osoitteessa: [PP LAVA prosessikuvaus vihr lape ilme.pdf \(julkari.fi\)](#) (Tässä on selkeä prosessikuvaus arvioinnista malliksi.)
 - Heinämäki L ja Kauppinen T. (2010). [Lapsivaikutusten arviointi kuntapäätöksissä – Työväline kunnille lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiseen sekä palveluiden suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin.](#) Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.
 - Iivonen E ja Pollari K. (2022) Lapsivaikutusten arvioinnilla parempia päätöksiä kunnassa. Saatavilla osoitteesta: [Lapsivaikutusten arvioinnilla parempia päätöksiä kunnassa - Valto \(valtioneuvosto.fi\)](#)
 - Kuntaliitto. Suositus vaikutusten ennakkoarvioinnista kunnallisessa päätöksenteossa. Saatavilla osoitteessa: <https://www.kuntaliitto.fi/yleiskirjeet/2011/suositus-vaikutusten-ennakkoarvioinnista-kunnallisessa-paatoksenteossa>
 - THL. Ennakkoarvioinnin toteuttaminen. Saatavilla osoitteessa: <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johdaminen/hyvinvointijohtaminen/paatosten-ennakkoarviointi/ennakkoarvioinnin-toteuttaminen>
 - THL. Lapsivaikutusten arviointi. Saatavilla osoitteesta: [Lapsivaikutusten arviointi - THL](#)
 - THL. Päätösten ennakkoarviointi. Saatavilla osoitteessa: <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johdaminen/hyvinvointijohtaminen/paatosten-ennakkoarviointi>
 - UNICEF Lapsiystävällinen kunta. Saatavilla osoitteessa: [Etusivu | UNICEF \(lapsiystavallinenkunta.fi\)](#)
 - Lapsi vaikutusten arviointia lasten kanssa. Saatavilla osoitteessa: [pelastakaa-lapset-lapsivaikutusarviointi.pdf \(amazonaws.com\)](#)
 - Videokoulutus: Lapsen oikeudet – Työkaluina lapsivaikutusten arviointi ja lapsibudjetointi. e-oppiva, saatavilla osoitteesta: [Lapsen oikeudet – Työkaluina lapsivaikutusten arviointi ja lapsibudjetointi - eOppiva](#) (Tämä tulee olemaan osa Kuopion Lapsiystävällinen kunta -malli koulutuskokonaisuutta. Mikäli tutustut tähän jo ennakkoon ja teet tehtävän, niin muistathan tilata itsellesi siitä todistuksen.)
-

Kuopion kaupunki

Julkinen

Liite: Vaikutusten ennakoarviointi Kuopion kaupungin päätöksenteossa

[Arvioitavan päätöksen otsikko]

[Valmistelijan nimi]

[Lisää tähän valmisteluryhmä, jos arviointi on tehty ryhmässä]

Merkkien selitykset

- ++ Merkittävä ja pitkäaikainen myönteinen vaikutus
- + Lyhytaikainen myönteinen vaikutus
- 0 Neutraali vaikutus
- Lyhytaikainen kielteinen vaikutus
- - Merkittävä ja pitkäaikainen kielteinen vaikutus

Päätöksen vaikutus

Strategiavaikutukset			
Kuopion strategia: <u>Kuopio 2030 strategia</u>			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Hyvinvoiva ja yhteisöllinen <ul style="list-style-type: none"> • Elinympäristö ja osallisuus • Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot • Elinikäinen oppiminen, työ ja toimeentulo • Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen 		
2	Elinvoimainen ja kasvava <ul style="list-style-type: none"> • Kilpailukykyinen ja kannustava yrittäjyyssympäristö • Rohkea ja kestävä kaupunkikehitys • Vetovoimainen innovaatio-, tutkimus- ja osaamiskeskittymä ja laadukas koulutus • Kasvava matkailu ja vetovoimaiset tapahtumat • Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta 		
3	Ilmasto- ja resurssiviisas <ul style="list-style-type: none"> • Kiertotalous ja resurssiviisuus • Viisas liikkuminen ja kestävä yhdyskuntarakenne • Luonnon monimuotoisuuden edistäminen ja luontokadon torjunta • Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky 		
4	Uudistuva ja yhdessä tekevä <ul style="list-style-type: none"> • Sujuva ja uudistuva toiminta • Uudistuva johtaminen • Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö • Kestävä talous 		
	Poikkileikkaavat tavoitteet: <ul style="list-style-type: none"> • Digitaalisuus, kumppanuus, kansainvälisyys 		
Johtopäätös ja perustelut:			

Kuopion kaupunki

Julkinen

Vaikutukset ihmisiin (Päätösten sosiaaliset ja terveysvaikutukset eri ihmisryhmiin, esimerkiksi sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, iän, asuinpaikan, kielen, kulttuuritaustan, tulojen, koulutuksen, ammatti- ja työmarkkina-aseman tai erityisryhmän tms. mukaan.)

Mihin väestöryhmiin päätöksellä on vaikutuksia:
 Merkitse rastilla ikäryhmät: Kaikki___ Lapset___ Nuoret___ Aikuiset___ Ikääntyneet___
 Kohdistuuko päätös jonkin tiettyyn väestöryhmään Ei, Kyllä, mihin _____

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Palvelujen saatavuuteen ja yhdenvertaisuuteen, sekä laatuun (esimerkiksi koulutus, kulttuuri ja liikunta jne.)		
2	Sosiaaliseen elinympäristöön (esimerkiksi ihmissuhteisiin, syrjintään, yhteisöllisyyteen, yhteisölliseen, kulttuuriseen tai hengelliseen osallistumiseen)		
3	Elintapoihin (esimerkiksi ruokavalioon, päihteiden käyttöön, liikuntaan, virkistäytymiseen, riskikäyttäytymiseen)		
4	Terveysteen (fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen)		
5	Osallistumiseen (osallistuminen päätöksiin ja vaikuttaminen, tiedonsaanti jne.)		
6	Väestöryhmien toimeentulo (työllisyys, talous, varallisuus jne.)		
7	Yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon, kuten sukupuolten välinen tasa-arvo sekä terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen		

Johtopäätös ja perustelut

Vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon (Vaikutukset, jotka aiheutuvat luonnonvarojen ja energian käytöstä ja niihin liittyvistä päästöjen ja jätteiden määrästä, kulutuskäyttäytymisen muutoksesta tai toimintojen sijoittumisesta ja niihin liittyvistä liikkumis- ja liikenneratkaisuista.)

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Fyysiseen elinympäristöön ja viihtyvyyteen (työ- ja asumisolot, liikenne- ja liikkumismahdollisuudet, esimerkiksi melu, ilman epäpuhtaus, onnettomuusriski jne.)		
2	Maaperään, vesistön ja luonnon monimuotoisuuteen		
3	Kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja varautumiseen		

Kuopion kaupunki

Julkinen

4	Luonnonvarojen käyttöön, jätteiden määrään ja haitallisuuteen sekä kierrätysasteeseen		
5	Maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuri-perintöön		
6	Rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen		
Johtopäätös ja perustelut			

Vaikutukset kunnan talouteen ja henkilöstöön			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kunnan henkilöstöön (asema, määrä, osallistuminen jne.)		
2	Kunnan talouteen (menoihin, tuloihin, investointeihin, velkaantumiseen jne.)		
3	Tuloksellisuuteen, tuottavuuteen ja toimintatapoihin		
Johtopäätös ja perustelut			

Vaikutukset yrityksiin (Vaikutukset, jotka aiheutuvat esimerkiksi julkisista hankinnoista, asunto- ja kaavoituspolitiikasta, liikenne- ja kunnallistaloustalouksista tai kunnan talouspolitiikasta.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Edistää yritystoiminnan edellytyksiä paikkakunnalla / parantaa yritysten toimintaympäristöä		
2	Yritystoiminnan monipuolistumiseen, markkinarakenteeseen ja liiketoimintaan		
3	Työpaikkojen muodostumiseen		
4	Yritysten kehittämiseen		
5	Yritysten työvoiman saantiin		
6	Yritysten tavara- ja työpaikkaliikenteeseen		
7	Yritysten asiakasvirtaan		
8	Yritysten osallistumiseen julkisiin hankintoihin		
Johtopäätökset ja perustelut			

Täydentävien arviointien toteuttaminen

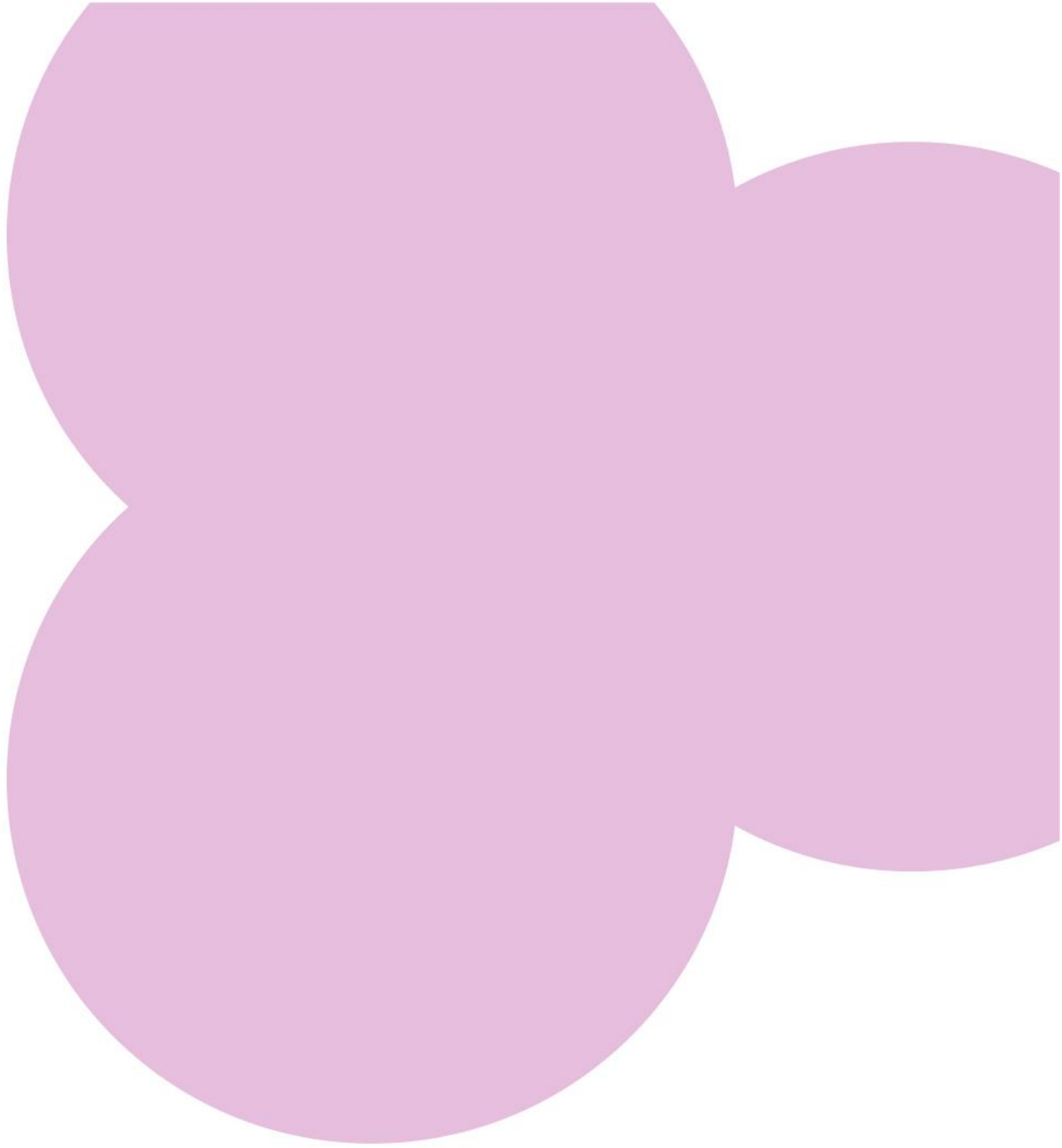
Kuopion kaupunki

Julkinen

Onko päätöksestä tehty:

- Laajempi lapsivaikutusten arviointi: Ei/Kyllä
- Tiedonhallintalain mukainen muutosvaikutusten arviointi: Ei/Kyllä
- Maaseutuvaikutusten arviointi: Ei/Kyllä
- Muu vaikutusten arviointi: Ei/Kyllä, mikä? _____

Onko päätöksestä tehty vaihtoehtotarkasteluja: Ei/Kyllä. Mitä?



KUOPIO.

www.kuopio.fi